

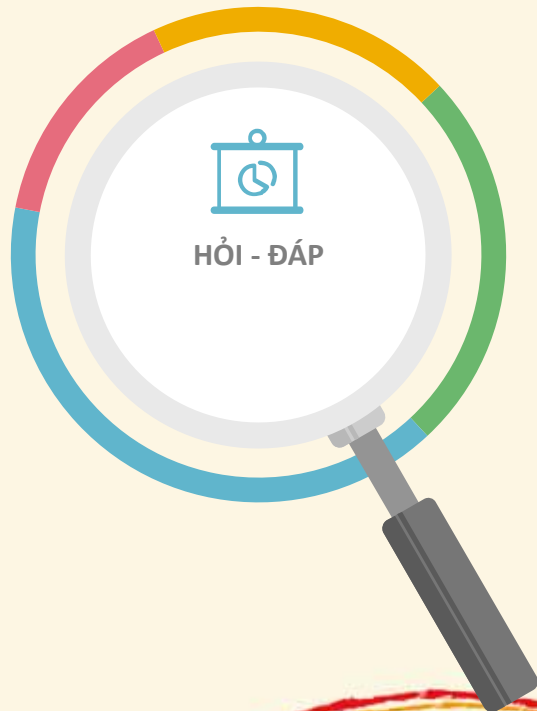
Danh ngôn &

Cuộc sống

Em hiểu thế nào về những câu ca dao trên?

1

2

Tình cảm gia đình với em quan trọng ntn?

QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA CÔNG DÂN TRONG GIA ĐÌNH

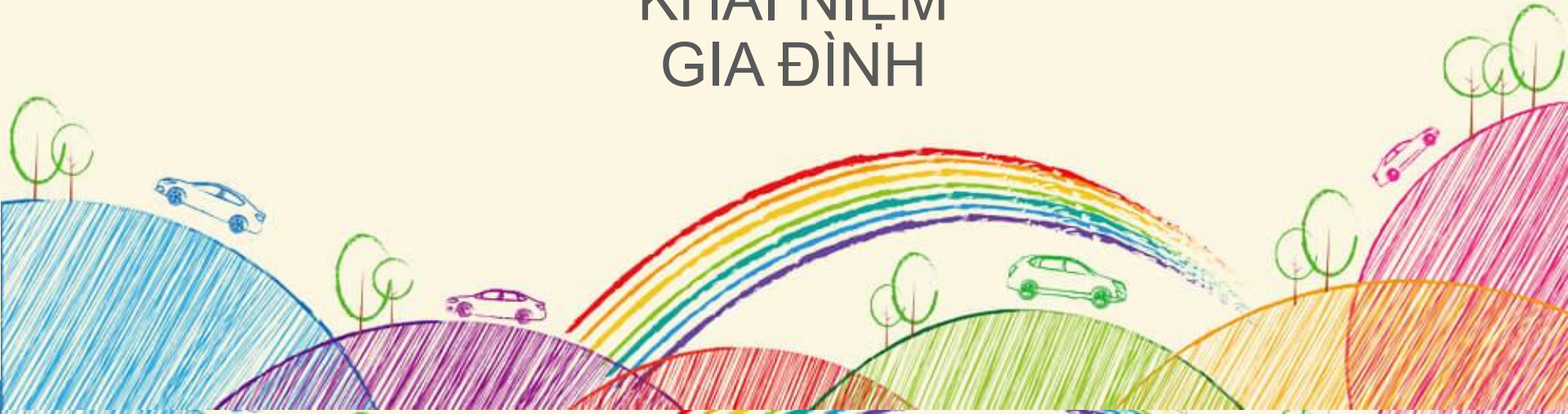

01

KHÁI NIỆM GIA ĐÌNH

ĐỌC 2 TÌNH HUỐNG SAU ĐÂY VÀ TRẢ LỜI CÂU HỎI

2 Vợ chồng chú Hải, cô Hoa không thể sinh con. Cô chú đã nhận Hùng về làm con nuôi. Tuy không sinh ra Hùng nhưng cô chú luôn yêu thương, chăm sóc tận tình. Đáp lại tình cảm đó, Hùng luôn ngoan ngoãn, hiếu thảo và cố gắng học tốt để bố mẹ vui lòng.

1 Anh Hoà kết hôn cùng chị Lan, sinh ra bé Vân. Hằng ngày, anh chị đi làm, chiều về cùng nhau đón con, nấu cơm, dọn dẹp. Sau bữa cơm, cả gia đình quây quần xem ti vi và nói chuyện. Bé Vân tíu tít kể chuyện ở lớp cho bố mẹ nghe. Anh Hoà vừa chơi với con vừa hỏi thăm công việc của vợ. Cả nhà thường rộn tiếng cười. Hàng xóm khen gia đình anh chị thật hạnh phúc.

a) Hãy cho biết mối quan hệ của các thành viên trong hai trường hợp trên.

b) Em hiểu thế nào là gia đình?

1. KHÁI NIỆM GIA ĐÌNH

GIA ĐÌNH LÀ GÌ?

Gia đình là tập hợp những người gắn bó với nhau do hôn nhân, quan hệ huyết thống; quan hệ nuôi dưỡng làm phát sinh các quyền và nghĩa vụ giữa họ với nhau theo quy định của Luật Hôn nhân và Gia đình.

① Vợ chồng chị Mai cùng hai con trai sống chung với bố mẹ chồng. Hằng ngày, anh chị đi làm, cháu lớn đi học, ông bà nội ở nhà trông cháu bé, dọn dẹp và lo cơm nước. Ngoài việc làm chính ở cơ quan, vợ chồng chị còn nhận thêm sản phẩm làm ngoài giờ. Sáng nào, cả gia đình chị cũng dậy sớm tập thể dục để rèn luyện sức khỏe. Dù bận rộn nhưng chị vẫn dành thời gian dạy con học và quan tâm đến sức khỏe của bố mẹ. Các con chị đều khỏe mạnh, ngoan ngoãn và học giỏi.

② Khi kể về những cố gắng của bản thân trong quá trình học tập để trở thành học sinh giỏi cấp thành phố, Lý xúc động chia sẻ, để có được kết quả này, ngoài sự cố gắng của bản thân còn có công lao to lớn của ông nội và bố mẹ quan tâm, chăm sóc, tạo mọi điều kiện tốt nhất để bạn được học tập, phát triển. Đặc biệt, ông nội bạn luôn dành thời gian dạy bạn học, hướng dẫn bạn làm thêm các bài tập nâng cao. Thành tích mà Lý có được nhờ vào sự định hướng, giáo dục từ gia đình rất nhiều.

CHO BIẾT
VAI TRÒ
CỦA GIA
ĐÌNH
TRONG
CÁC
TRƯỜNG
HỢP
TRÊN?

1. KHÁI NIỆM GIA ĐÌNH

VAI TRÒ CỦA GIA ĐÌNH

- Gia đình cùng với những mối quan hệ giữa con cái và bố mẹ là trường học đầu tiên giáo dục đạo đức, trí tuệ, thẩm mỹ và thể chất.

1. KHÁI NIỆM GIA ĐÌNH

VAI TRÒ CỦA GIA ĐÌNH

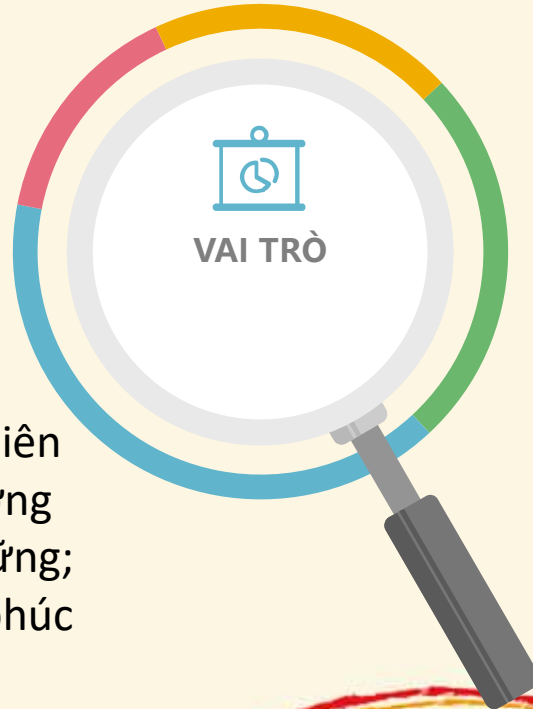

Bố và mẹ, các anh chị, ông và bà là những người giáo dục đầu tiên của trẻ ở lứa tuổi trước khi đến trường và họ vẫn là những người tiếp tục giáo dục khi con cháu họ đã đi học.

VAI TRÒ CỦA GIA ĐÌNH

Gia đình cùng với những mối quan hệ giữa con cái và bố mẹ là trường học đầu tiên giáo dục đạo đức, trí tuệ, thẩm mỹ và thể chất.

Gia đình là nơi gắn bó, liên kết các thành viên thường xuyên, lâu dài và bền vững; là tổ ấm đem lại hạnh phúc cho cá nhân.

Bố và mẹ, các anh chị, ông và bà là những người giáo dục đầu tiên của trẻ ở lứa tuổi trước khi đến trường và họ vẫn là những người tiếp tục giáo dục khi con cháu họ đã đi học.

02

QUY ĐỊNH CƠ BẢN CỦA PHÁP LUẬT VỀ QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA CÁC TV TRONG GIA ĐÌNH

CHIA LỚP THÀNH 4 NHÓM

Các quy định của pháp luật về quyền, nghĩa vụ giữa vợ và chồng.

Quyền, nghĩa vụ giữa anh, chị, em trong gia đình.

NHÓM 1

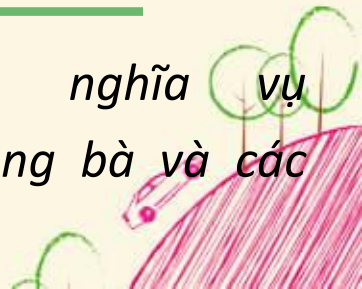
NHÓM 2

NHÓM 3

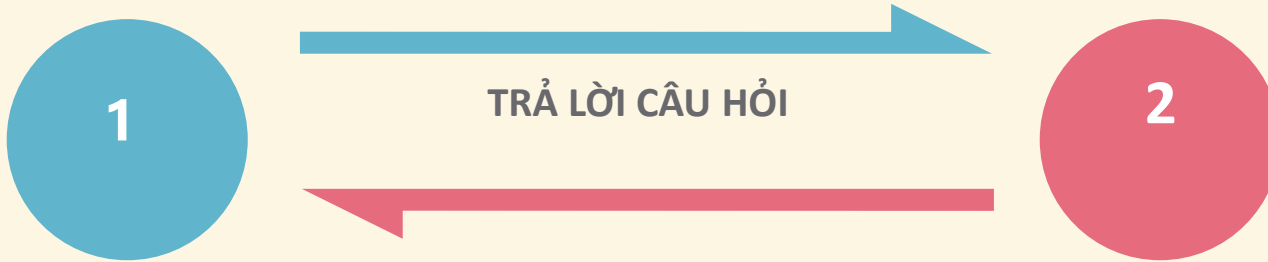
NHÓM 4

Quyền, nghĩa vụ giữa cha mẹ và con.

Quyền, nghĩa vụ giữa ông bà và các cháu.

ĐỌC THÔNG TIN VÀ TÌNH HUỐNG SGK – NHÓM 1

Hai trường hợp trên liên quan đến quyền và nghĩa vụ gì giữa vợ và chồng? Anh Nam và anh Kha thực hiện đúng quy định của pháp luật không?

Kể thêm các quyền và nghĩa vụ giữa vợ và chồng mà em biết.

ĐỌC THÔNG TIN VÀ TÌNH HUỐNG SGK

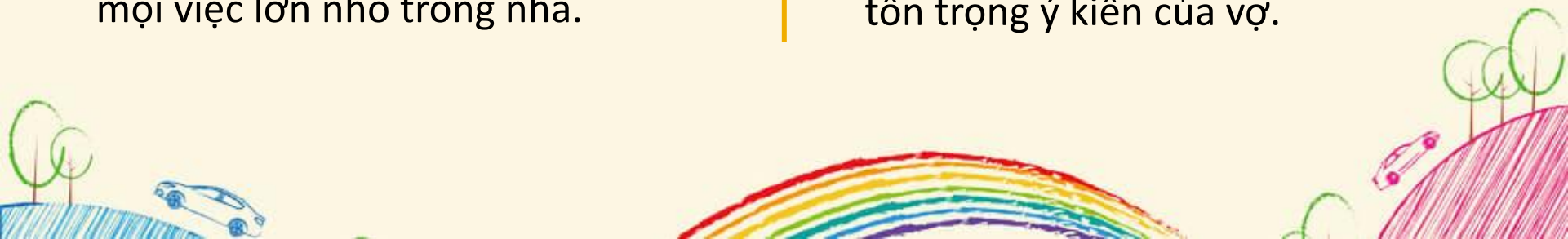
1

Hai trường hợp trên liên quan đến quyền và nghĩa vụ bình đẳng giữa vợ và chồng.

2

Anh Nam đã thực hiện đúng quy định của pháp luật khi cùng vợ chia sẻ mọi việc trong nhà, tôn trọng vợ và cùng nhau bàn bạc, quyết định mọi việc lớn nhỏ trong nhà.

Anh Kha chưa thực hiện đúng quy định của pháp luật, vì anh cho rằng phụ nữ không có quyền quyết định việc lớn trong nhà nên đã không tôn trọng ý kiến của vợ.

2. QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA CÁC THÀNH VIÊN TRONG GIA ĐÌNH

**ÔNG
BÀ**

**QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA
ÔNG BÀ CHA MẸ**

**CHA
MẸ**

- Ông bà có quyền và nghĩa vụ trông nom, chăm sóc, giáo dục cháu, nuôi dưỡng cháu thành niên.

- Cha mẹ có nghĩa vụ nuôi dạy con thành công dân tốt, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của con, không được phân biệt đối xử giữa các con, không được ngược đãi xúc phạm con.

2. QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA CÁC THÀNH VIÊN TRONG GIA ĐÌNH

---

a. NGHĨA VỤ VỢ VÀ CHỒNG

Vợ, chồng bình đẳng với nhau, có quyền, nghĩa vụ ngang nhau về mọi mặt trong gia đình. Vợ chồng có nghĩa vụ thương yêu, chung thủy, tôn trọng, quan tâm, chăm sóc, giúp đỡ nhau; cùng nhau chia sẻ, thực hiện các công việc trong gia đình;...

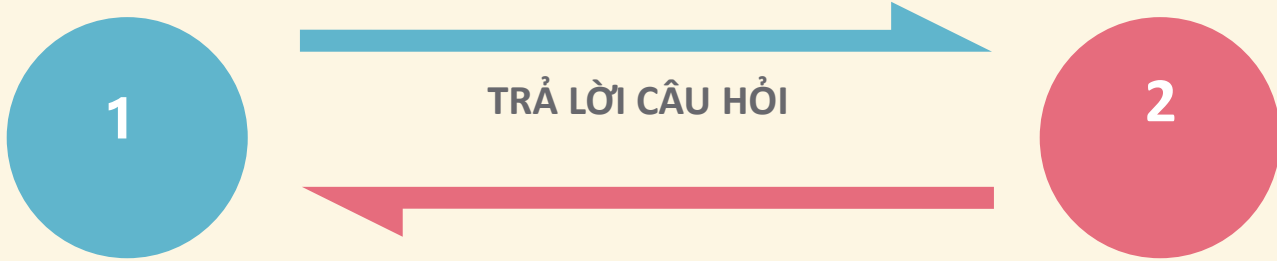
1 Gia đình K rất khó khăn. Bố mẹ là công nhân, phải làm tăng ca thường xuyên để có tiền nuôi hai anh em K ăn học. Thương bố mẹ, anh em K bảo nhau chăm chỉ học và làm việc nhà để giúp đỡ bố mẹ. Có lần, anh trai K định bỏ học, đi làm để đỡ gánh nặng cho bố mẹ nhưng bố K cương quyết không đồng ý. Bố cho rằng, vất vả mấy bố mẹ cũng sẽ cố gắng để các con được ăn no, mặc ấm, được đi học.

2 Biết Mai yêu thích bơi lội, bố mẹ đã tạo điều kiện để bạn luyện tập, phát triển năng khiếu. Được nhà trường cử tham gia thi bơi trong đại hội thể thao toàn tỉnh, Mai đã giành giải cao. Nhà trường và bố mẹ Mai rất vui vì thành tích của em.

3 Do hoàn cảnh gia đình khó khăn nên H (14 tuổi) phải làm thêm một số công việc khác để kiếm tiền ngoài giờ học. Mặc dù bố mẹ phải làm việc vất vả để nuôi các con ăn học nhưng H đã dùng hết số tiền kiếm được để chi tiêu riêng, không đóng góp cho gia đình.

ĐỌC TT
VÀ TRẢ
LỜI CÂU
HỎI
-
NHÓM 2

ĐỌC THÔNG TIN VÀ TÌNH HUỐNG SGK

Việc làm của bố mẹ K, bố mẹ Mai và H trong các trường hợp trên nói đến quyền và nghĩa vụ gì giữa cha mẹ và con? Những ai đã thực hiện đúng/không đúng các quyền, nghĩa vụ đó? Vì sao?

Kể thêm các quyền, nghĩa vụ giữa cha mẹ và con mà em biết.

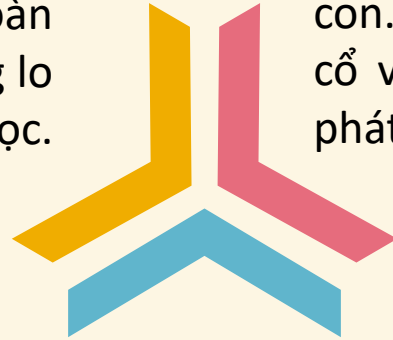
ĐỌC THÔNG TIN VÀ TÌNH HUỐNG SGK

TRƯỜNG HỢP 1

Nói về quyền và nghĩa vụ của cha mẹ nuôi dạy con thành công dân tốt. Bố mẹ K đã thực hiện đúng khi dù hoàn cảnh có khó khăn cũng vẫn cố gắng lo cho con được đi học.

TRƯỜNG HỢP 2

Nói về quyền và nghĩa vụ của cha mẹ thương yêu con, tôn trọng ý kiến của con. Bố mẹ Mai đã thực hiện đúng khi cố vũ và tạo điều kiện cho Mai được phát triển sở thích và năng khiếu.

TRƯỜNG HỢP 3

Nói về quyền và nghĩa vụ của con có bốn phạm yêu quý, kính trọng, biết ơn, hiếu thảo, phụng dưỡng cha mẹ, giữ gìn danh dự, truyền thống tốt đẹp của gia đình. H đã không thực hiện đúng do không san sẻ gánh nặng với bố mẹ mà lại một mình chi tiêu riêng.

QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ GIỮA CHA MẸ VÀ CON

CHA
MẸ

QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ GIỮA
CHA MẸ VÀ CON

CON

Cha mẹ có quyền và nghĩa vụ nuôi dạy con thành công dân tốt, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của con; không phân biệt đối xử giữa các con; không ngược đãi, ép buộc con làm điều trái pháp luật, trái đạo đức,.

Con có bốn phận yêu quý, kính trọng, biết ơn cha mẹ; có nghĩa vụ chăm sóc, phụng dưỡng cha mẹ và tham gia công việc gia đình phù hợp lứa tuổi; giữ gìn danh dự, truyền thống tốt đẹp của gia đình;..

• **Quyền, nghĩa vụ giữa anh, chị, em trong gia đình**

Em hãy đọc các thông tin, trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi:

Luật Hôn nhân và Gia đình năm 2014 (trích):

Điều 105. Quyền, nghĩa vụ của anh, chị, em

Anh, chị, em có quyền, nghĩa vụ thương yêu, chăm sóc, giúp đỡ nhau; Có quyền, nghĩa vụ nuôi dưỡng nhau trong trường hợp không còn cha mẹ hoặc cha mẹ không có điều kiện trông nom, nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục con.

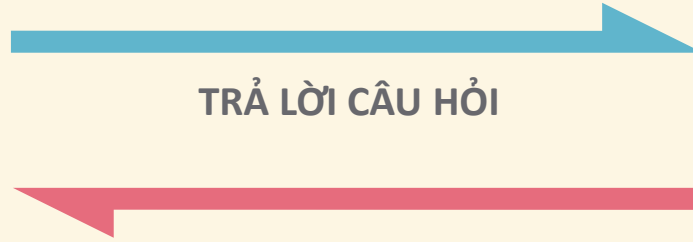
1 Thấy bố mẹ làm việc vất vả để nuôi 3 anh em ăn học nên ngoài việc học, Hưng tranh thủ làm các công việc phụ giúp bố mẹ, quan tâm, nhắc các em chăm học. Các em rất nghe lời và yêu quý Hưng.

2 Là con trai được bố mẹ nuông chiều, P thường bắt nạt em. Mọi việc trong nhà, P đều bắt em phải làm kể cả những việc bố mẹ giao cho mình. Khi gặp những việc không như ý, P thường to tiếng với em, giành phần hơn về mình và dọa đánh em.

ĐỌC TT
VÀ TRẢ
LỜI CÂU
HỎI
-
NHÓM 3

ĐỌC THÔNG TIN VÀ TÌNH HUỐNG SGK

1

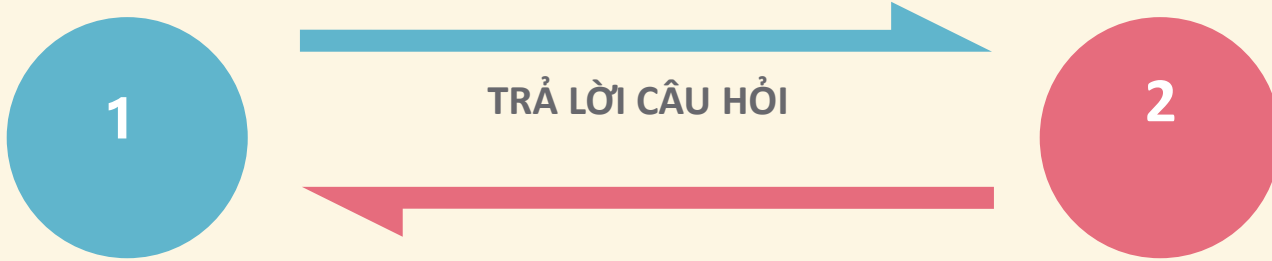
2

Em hãy nhận xét việc làm của Hưng và P trong các trường hợp trên.

Theo em, giữa anh chị em trong gia đình có quyền, nghĩa vụ gì?

ĐỌC THÔNG TIN VÀ TÌNH HUỐNG SGK

Hưng đã thực hiện rất tốt quyền và nghĩa vụ của một người anh trong gia đình, biết yêu thương, chăm sóc, giúp đỡ các em.

P chưa thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ của anh chị em trong gia đình, thường xuyên bắt nạt em.

2. QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA CÁC THÀNH VIÊN TRONG GIA ĐÌNH

QUYỀN

QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA ACE

NGHĨA VỤ

Anh chị em

Anh, chị, em có quyền, nghĩa vụ thương yêu, chăm sóc, giúp đỡ nhau. Có quyền, nghĩa vụ nuôi dưỡng nhau trong trường hợp không còn cha mẹ hoặc cha mẹ không có điều kiện trông nom, nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục con.

• **Quyền, nghĩa vụ giữa ông bà và các cháu**

Em hãy đọc các thông tin, trường hợp dưới đây và trả lời câu hỏi:

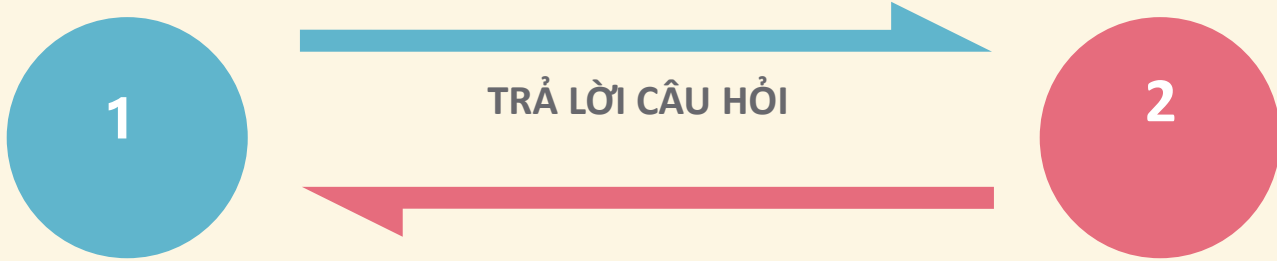
Luật Hôn nhân và Gia đình năm 2014 (trích):

Điều 104. Quyền, nghĩa vụ của ông bà nội, ông bà ngoại và cháu

1. Ông bà nội, ông bà ngoại có quyền, nghĩa vụ trông nom, chăm sóc, giáo dục cháu, sống mẫu mực và nêu gương tốt cho con cháu; trường hợp cháu chưa thành niên, cháu đã thành niên mất năng lực hành vi dân sự hoặc không có khả năng lao động và không có tài sản để tự nuôi mình mà không có người nuôi dưỡng theo quy định tại Điều 105 của Luật này thì ông bà nội, ông bà ngoại có nghĩa vụ nuôi dưỡng cháu.
2. Cháu có nghĩa vụ kính trọng, chăm sóc, phụng dưỡng ông bà nội, ông bà ngoại; trường hợp ông bà nội, ông bà ngoại không có con để nuôi dưỡng mình thì cháu đã thành niên có nghĩa vụ nuôi dưỡng.

ĐỌC TT
VÀ TRẢ
LỜI CÂU
HỎI
-
NHÓM 4

ĐỌC THÔNG TIN VÀ TÌNH HUỐNG SGK

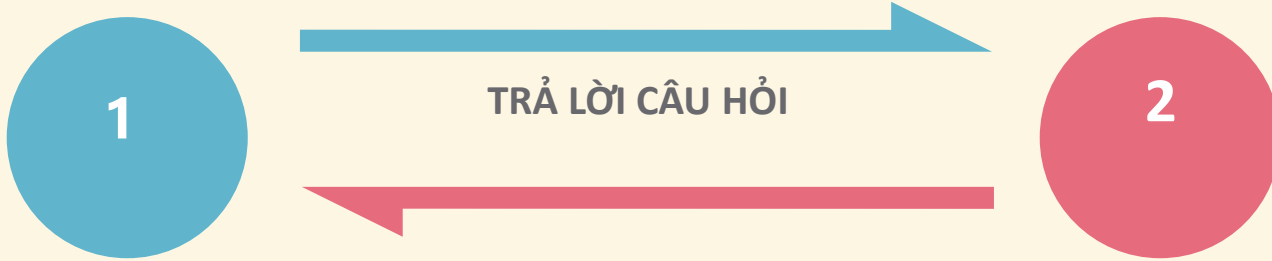

Em hãy nhận xét về tình cảm và việc làm của ông bà Bình, H trong các trường hợp trên và cho biết ai thực hiện đúng/không đúng quyền và nghĩa vụ giữa ông bà và cháu.

Kể thêm quyền, nghĩa vụ giữa ông bà và các cháu mà em biết.

ĐỌC THÔNG TIN VÀ TÌNH HUỐNG SGK

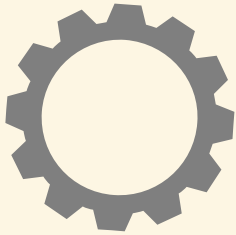

Bình và ông bà đã thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ giữa ông bà và các cháu. Ông bà yêu thương, trông nom, nuôi dưỡng cháu và cháu kính trọng, yêu thương, biết ơn ông bà.

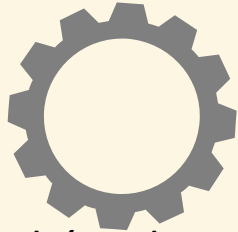
H chưa thực hiện quyền và nghĩa vụ của một người cháu đối với ông bà. H chưa yêu thương bà, không kính trọng và chăm sóc cho bà.

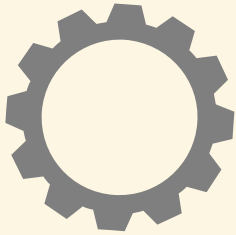
QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ GIỮA ÔNG BÀ VÀ CÁC CHÁU

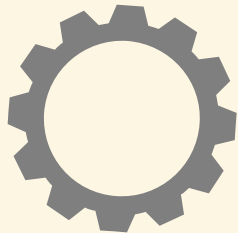
Ông bà nội, ông bà ngoại có quyền, nghĩa vụ trông nom, chăm sóc, giáo dục cháu, sống mẫu mực và nêu gương tốt cho con cháu.

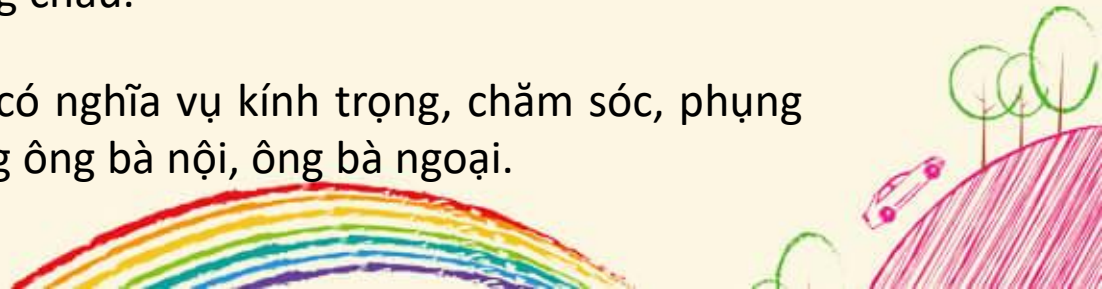
Cháu có nghĩa vụ kính trọng, chăm sóc, phụng dưỡng ông bà nội, ông bà ngoại.

Cháu chưa thành niên, cháu đã thành niên mất năng lực hành vi dân sự hoặc không có khả năng lao động và không có tài sản để tự nuôi mình mà không có người nuôi dưỡng thì ông bà nội, ông bà ngoại có nghĩa vụ nuôi dưỡng cháu.

Cháu có nghĩa vụ kính trọng, chăm sóc, phụng dưỡng ông bà nội, ông bà ngoại.

03

BÀI TẬP

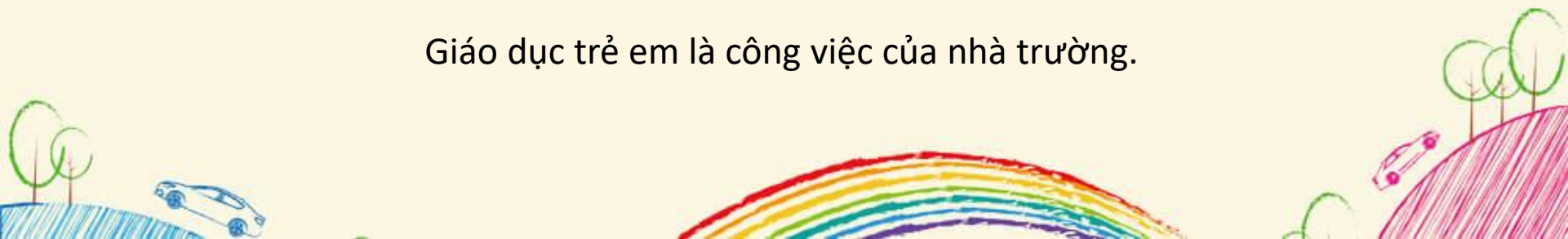

TH1
Nếp sống của gia đình có vai trò quan trọng trong sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ.

TH2
Cha mẹ có quyền phân biệt đối xử giữa các con.

Giáo dục trẻ em là công việc của nhà trường.

LUYỆN TẬP 2 – YES OR NO?

N thích học đàn, bạn được bố mua đàn và tìm thầy dạy. Bố khuyến khích N học đàn nhưng luôn nhắc nhở N không được lơ là việc học các môn văn hoá.

Bố mẹ H luôn khuyến khích H tham gia các hoạt động tập thể của trường, lớp.

TH1

TH2

TH3

Được ông bà chiều chuộng, đáp ứng mọi yêu cầu nên M không nghe lời bố mẹ, lười học, ham chơi. Khi bố mẹ mắng, M tỏ ra không nghe lời vì được ông bà bên.

TH4

Ở nhà, bố thường trao đổi, tham khảo ý kiến A về các vấn đề liên quan đến trẻ em.

3. Em hãy xử lí các tình huống dưới đây:

a) V và em trai học cùng trường. Nhà trường tổ chức đi tham quan Vườn Quốc gia Cúc Phương. Hai chị em đều muốn tham gia nhưng bố chỉ cho V đi, còn em trai phải ở nhà vì còn nhỏ.

Nếu là V, em sẽ ứng xử thế nào?

b) S thích vẽ và vẽ rất đẹp nên được các bạn bầu làm nhóm trưởng tờ báo tường của lớp. S xin mẹ cho đi học lớp vẽ ở Cung thiếu nhi nhưng mẹ không đồng ý vì sợ học vẽ sẽ ảnh hưởng đến việc học ở trường của S.

Nếu là S, em sẽ ứng xử thế nào?

c) Nhà D có hai anh em, D luôn tranh giành, bắt nạt em. Bố mẹ đi làm giao cho D ở nhà nấu cơm, dọn dẹp, trông em, D luôn nhận việc nhưng khi bố mẹ vừa đi, D liền đi chơi và bắt em làm những việc bố mẹ giao.

Nếu là bạn của D, em có lời khuyên gì cho D?

d) Bà ốm, bố mẹ bận việc ở cơ quan nên dặn C ở nhà chăm sóc bà. C từ chối với lí do đã có hẹn đi xem phim cùng các bạn.

Nếu là C, khi được bố mẹ giao việc đó, em sẽ ứng xử thế nào? Vì sao?

THANKYOU!
